

MALTA 2015

Návštěva Malty pro mne byla v mnoha ohledech jiná. Nejdůležitější změnou bylo to, že jsem na Maltu necestoval jako svobodný mladík, ale čerstvě ženatý muž. Jelikož jsme se na Maltu vypravili s manželkou Zuzankou ihned po svatebním veselí, jednalo se o líbánky. A poslední změnou bylo to, že jsme cestovali pouze sami dva, což je vzhledem k povaze líbánek samozřejmé.

Maltu jsme si vybrali z více hledisek, ale prim hrálo, že jsme tam ani jeden nebyli. Brali jsme to, že tato cesta je náš společný začátek. Malta patří mezi malé státy, neboť její celková rozloha činí pouhých 316 km². I naše hlavní město Praha je rozlehlejší.

Na Maltu je rozumné letět, tak jsme letěli. Let byl poklidný a přestup ve Frankfurtu nad Mohanem bezproblémový.

Malta uprostřed srpna je plná turistů, to je prostě fakt, který musíte přijmout. Jelikož se jedná o právoplatného člena Evropské unie, nepřekvapilo nás, že zde vše funguje, jak jsme zvyklí. Hotel jsme si vybrali výborně. Nacházel se v tiché boční uličce uprostřed rušného turistického letoviska. To znamená, že dopravní spojení jsme měli skvělé. Na Maltě funguje veřejná doprava založená na autobusech. Všechny autobusové linky jedou do hlavního města, kde je bezproblémový přestup na další přípoje. Centrální autobusové nádraží se nachází před hlavní branou do města a je i pro turistu přehledné a srozumitelné. Rozhodně volba veřejné dopravy byla rozumná, neboť auto bych v plné turistické sezóně řídit nechtěl, a to nezmiňuji problémy s parkováním. Inu, je to malá

republika.

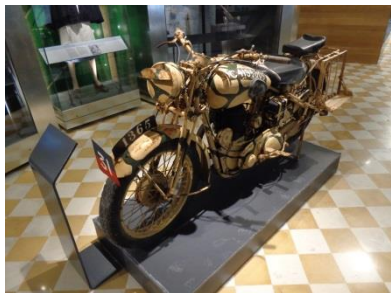
Hlavní město Valletta nás okouzlo a vyhradili jsme si pro prohlídku celé dva dny. Město se nachází na vysokém skalním ostrohu, kdy stěny padají téměř kolmo do vod Středozemního moře. Z pohledu strategického je to výhodná poloha. Od autobusového nádraží jsme se do středu města dostali širokým bulvárem, kam je autům zapovězený vjezd.

Třídou Republiky jsme prošli na Svatojiřské náměstí, kterému se říká Palácové. Zde se nachází Velmistřův palác, kde v současné době sídlí prezident, parlament, muzeum i zbrojnice. Prohlídka muzea vám nějaký čas zabere a je vhodné pobývat v něm přes poledne, kdy je v rozpálených ulicích opravdu středomořské vedro. Před palácem je čestná stráž, která připomíná jakoukoliv čestnou stráž jinde ve světě. Čím jsem starší, tím méně jim tu službu závidím.

Ve městě můžete obdivovat i staré divadlo, které má z dálky viditelnou kupoli, ale v labyrintu uliček, které jsou přímé a kříží se pravoúhle, je těžké dominantu města najít. Do divadla jsme nešli, neboť nabízený repertoár nás nikterak neoslovil. Došli jsme na mys, který zostra vybíhá do moře. Zde se nachází mohutná pevnost, která měla v minulosti za úkol chránit celé město.

Návštěvu pevnosti jsme si nenechali ujít, neboť je v ní zajímavě udělaná expozice Národního muzea Malty. Velmi nenásilnou formou jsme se seznámili s bouřlivými

historickými událostmi, které se přes toto nevelké území přehnaly. Rozkvět začal příchodem řádu Johanitů, který sem přesídlil z řeckého Rhodu. A pak už začala jedna bitva za druhou a Maltu střídala období války a míru. Poslední válečný konflikt zasáhl Maltu citelně v první polovině čtyřicátých let minulého století. V té době sehrála Malta a hlavně její hrdinný lid (myšleno bez patosu a převzato z muzea) důležitou roli v druhé světové válce. Malta, jakožto britská kolonie stála na straně spojenců, následně na straně vítězné. Od té doby vládne nad Maltou mír. V roce 1964 skončila Malta s britskou nadvládou, ponechala si však členství v Britském společenství. Po deseti letech byla vyhlášena republika. A od roku 2004 je členem Evropské unie.

Z hradeb pevnosti je nádherný výhled na Velký i na Marsamšetský přístav. Jsou to přirozené přístavy, které jsou mořskými zátokami. Vody Středozemního moře obklopují hlavní město ze tří čtvrtin. Do Velkého přístavu vplouvají nákladní lodě a velké lodě výletní. Marsamšetský přístav je pro sportovní a luxusní jachty. Můžeme potvrdit, že nejkrásnější pohled na Vallettu je z protilehlého Trojměstí právě přes Velký přístav.

Je vidět na baterii děl, která se nachází v Horní zahradě Baracca. Z přístavu je možné na strmou skálu vyjet pohodlně výtahem. Pár moderních výtahů propojuje rychle staré město s přístavem.

Podle britské tradice se z děl střílí dvakrát denně: v poledne a ve čtyři odpoledne. Je to pěkná podívaná.

Valletta nás opravdu chytla za srdce, protože její genius loci je téměř hmatatelný. Všude tu kráčela historie a stejně tak jsme pěšky Vallettou kráčeli i my.

Valletta však není jediným městem. Je pravda, že přílehlá města je těžké rozeznat, neboť hranice splývají a města se překrývají.

Město, které však na Maltě určitě poznáte, je Mdina. Toto město se nachází téměř uprostřed hlavního ostrova a je z celého ostrova dobře viditelné, neboť se nachází na vršku. Mdina je vyhlášena jako tiché město a svým způsobem se jedná o městskou rezervaci. Mdina byla hlavním městem. Dnes by však nestačila moderním potřebám. Je zde například téměř úplný zákaz automobilové dopravy. Ticho, které tu opravdu panuje, ruší pouze klapot koňských kopyt, které po starém dláždění se romanticky rozléhá. Turistickou možností, jak si město prohlédnout, je najmout si drožku.

Drožkáři jsou snad na celém světě stejní. Deklarovaná hodina jim trvá maximálně 40 minut, ale nabídnou vám možnost zajet si do mdinského předměstí. Tím předměstím je větší modernější i rušnější Rabat. Jelikož jsme si mysleli, že je to v rámci hodinové projížďky, nadšeně jsme souhlasili. Při placení jsme se podívovali, neboť jsme platili hodiny dvě. A to jsme v drožce seděli pouhých 70 minut. Ale byly to dva okruhy. Když jste na libáncích, tak takovéto pochybení neřešíte. Zaplatíte příslušný obnos v eurech a jdete vstříc dalším zážitkům.

Mdinu jsme si ještě jednou prošli pěšky a kochali se tichostí města. Snad tu nebylo ani tolik hlučných turistů z Itálie, jako ve zbytku ostrova. V Mdině se nachází katedrála, avšak vstup je zpoplatněn, a nejen symbolicky. Mám odpor k tomu, abych do církevních staveb platil vstupné, to se mi přičí. Proto jsme raději navštívili

se Zuzankou nedaleký kostel Zvěstování Panny Marie, kde jsme si užili posvátné ticho i nádherný pohled do lucerny kupole. Když jsme si do sytosti užili Mdinu, přesunuli jsme se do Rabatu. Zde nás lákal kostel sv. Pavla, což je poměrně oblíbený světec na Maltě, a hlavně jeho katakomby. Do kostela se vstupné nevybírání a poplatek do muzea, jehož součástí jsou i zmíněné katakomby, už mi nevadil. Katakomby nejsou žádnou velkou historickou atrakcí. Vznikly v době druhé světové války a sloužily jako kryt před nálety. Obyvatelé je hloubili pouze ručním nářadím.

Avšak historie Malty sahá do dávných časů, ještě do dob, než vzniklo křesťanství. Na Maltě se zachovaly prehistorické megalitické stavby. Jelikož však byly postavené z místního kamene, což je vápenec náchylný ke zvětrávání, moc se jich nedochovalo. Ale ty, které měly štěstí, jsou konzervovány a zpřístupňovány turistům. S manželkou jsme se vypravili na jih hlavního ostrova, kde se v jedné lokalitě nacházejí dva temply: Hagar Qim a Mnajdra. Ani nás nepřekvapilo, že i zde na nás působila zdatně historie místa. Postupně jsem si i uvykl, že temply jsou zastřešené obrovskou ocelovou konstrukcí, která nese ohromnou plachtu.

Malta však nejsou jen lidské památky. Na Maltu se jezdí i za přírodními divy. Jako novomanželé jsme spíše vyhledávali klid a soukromí, tudíž jsme zavrhnuli návštěvu Modré jeskyně, neboť tam bylo již od pohledu plno a čekání na loďku by nás nepotěšilo. Pokud chcete na Maltu, abyste si užili moře, spálíte se. Třebaže se jedná o ostrov, nachází se tu snad pouze jedna pláž, a to ještě uměle vytvořená. Malta je prostě skalisko v moři.

Jenže Malta se skládá ze tří obydlených a tří neobydlených ostrovů. Ty neobydlené rovnou můžete vyškrtnout ze svého hledáčku, jedná se o osamělá skaliska, která jsou rájem ptáků, kteří mají Maltu za svou zastávku na tahu z Evropy do Afriky a zpět. Hlavní ostrov Maltu jsme prozkoumali poměrně podrobně a zbývaly nám již pouze ostrovy Gozo a Comino. Nemaje auto, rozhodli jsme se pro organizovaný zájezd.

Zaplatili jsme si jednodenní výlet na ostrov Gozo se zastávkou k vykoupaní na ostrově Comino. Ráno jsme dojeli do přístavu, kde na nás čekala loď. Byla téměř zaplněná a oblíbená místa na přídi byla přeplněná. Nám to však nevadilo a sedli jsme si do kryté paluby v 1. patře.

Loď po nutném zpoždění konečně vyplula a my se mohli oddávat rytmu loď, která se lehce pohupovala na vlnkách.

Kapitán chtěl však dohnat zpoždění, tak zařadil vyšší rychlost. Zřejmě proto, že na Gozu na nás čekal autobus, který nás měl po ostrově vozit. Jenže kapitán špatně vyhodnotil hladinu moře. Ve větší rychlosti vlny začaly narážet do loď a způsobily nejednomu přítomnému žaludku nevolnost. Lidé z příde se stěhovali do krytu paluby,

neboť byli od hlavy po paty mokří. Jen ti nejvytrvalejší si chtěli za zaplacené peníze užít pořádné dobrodružství. Nakonec tam zůstala jedna turistka, která měla silnou nadváhu. Bez servítků můžu napsat, že byla hodně tlustá. Svým rozložitým pozadím nám neumožňovala výhled.

A po jedné pořádné vlně, která se do její plochy opřela, se zadnice turistky natlačila na sklo a paní se mi po další řádné vlně usadila na klíně i se sklem. Ta její zadnice vysklila celou skleněnou tabuli! Mé ženě se to samozřejmě nelíbilo a zavelela k ústupu. Já jsem se poměrně dlouho sbíral, protože jsem byl notně překvapený a hlavně mi ta turistčina ofenziva rozhodila sandál. No a bez sandálů já nejsem ochoten po mokřém koberci chodit. Jenže dírou se valila dál slaná voda a zaplavovala loď.

Zuzanka byla celá nešťastná, neboť z čerstvé novomanželky se již viděla čerstvou vdovou, a jak později připustila, neměla v úmyslu na líbáncích zemřít. To už se zpráva o zalití podpalubí vodou donesla i na kapitánský můstek a loď zastavila. Atmosféra i vzduch by se daly krájet, zvláště když oboje bylo prosycenou mořskou vodou a obsahy žaludků společenstevních.

Naštěstí se již objevilo Gozo a my jsme přistáli. Nasedli jsme do připraveného autobusu a rychlostí blesku jsme se přesunuli k největší atrakci ostrova Gozo – k Azurovému

oknu. Jedná se o skálu, která podlehla erozi mořské vody, a vytvořilo se zmíněné okno. Turistů jak naseto a všichni se snaží dostat na fotku s mou ženou.

Rychlým úprkem se přesunujeme do správného města ostrova – Victorie. Většina italských turistů pokouje na autobusovém nádraží v blízkosti autobusu. To není nic pro nás, tak se Zuzankou zdoláváme příkrý výstup do citadely. Máme na to hodinu, a chceme si to užít. Naštěstí

je velké vedro, tak nás čeká příjemná samota. Prohlédneme si katedrálu a z vrcholku citadely máme krásný výhled na celý ostrov i nedalekou Maltu. Gozo je velmi poklidným místem a nedá se s letní Maltou vůbec srovnat. Čas se nachýlil a my se musíme vrátit k autobusu. Autobus nás šílenou rychlostí (vzhledem k úzkým uličkám) vrátí zpět do přístavu a my pomalou plavbou se přesunujeme k ostrůvku Comino, abychom si užili koupání v romantické Modré laguně.

Jsme asi patnáctou lodí, která zde zakotvila. Laguna z dálky připomíná cokoliv, jen ne romantickou poklidnou lagunu. Turistů je tu opravdu hodně, barva laguny je spíš nažloutlá, zřejmě od moči, a my se Zuzankou máme jasno.

Na Maltě se opravdu v moři nevykoupeme. Ještě že náš hotel má na střeše bazén!

Hodinu jsme na sluníčku přetrpěli, nalodili se na loď, kde místo okenní tabulky byla překližka, a vypluli jsme zpět na Maltu. Kapitán poučen dopoledním fiaskem, vedl loď již opatrně a pomalu, koneckonců jsme si všichni zaplatili celodenní výlet.

Ještě se musím zmínit o maltské kuchyni. Jedná se o směs kuchyně italské, arabské a anglické. A jako vždy to, co je výsledkem směsice kultur, je báječné. Vynikající je maltská zmrzlina. Mistři zmrzlináři dělají poctivou zmrzlinu a kopečky jsou opravdu zasycující. Dva kopečky zmrzliny vám bez problému nahradí celý oběd. Objevili jsme zmrzlinárnu, kde ze zmrzliny vytvoří umělecké dílo, většinou se jedná o květ v kornoutu. Zde je možné vystopovat italský vliv, stejně jak u těstovin a pizz.

Anglická kuchyně přispěla úpravou králíka. Králíčí maso je nejoblíbenějším druhem na ostrově. A osobně dodávám, že je neodpuštělné si králíka na Maltě nedat. Jelikož se jedná o ostrovní zemi, jsou v jídelníčku hojně zastoupené i ryby.

A arabská kuchyně dala té kuchyni maltské nutnou dávku koření a rafinovanosti.

Přestože Malta byla pro mne velkou neznámou a vlastně jsem návštěvou Malty začal úplně novou kapitolu svého života, musím popravdě napsat, že i přes davy turistů jsem byl na Maltě spokojený. Zřejmě to bylo i tím, že jsem měl oči jen pro mou novomanželku. Třebaže nám šlo o život, přežili jsme a s láskou vzpomínáme na týdenní pobyt v této středomořské destinaci.